

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 68 (1)

IZDAN 1 JULA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13407

Wassenhove Antoine, Bruxelles, Belgija.

Brava za zaključavanje vrata, koja je izvedena kao brava sa koturima koji sadrže oznake.

Prijava od 20 jula 1936.

Važi od 1 januara 1937.

Naznačeno pravo prvenstva od 19 jula 1935 (Nemačka).

Pronalazak se odnosi na bravu sa šipom i skakavicom koja je jednovremeno izvedena kao brava sa koturima koji sadrže oznake, i koji će u nižem opisu biti nazivani birački koturi ili birački prsteni, a kod koje se ovi koturi ili prstenovi brave koji nose oznake mogu pomerati pomoću ključa.

Pronalazak se sastoji uglavnom u tome, što se upotrebljuje jedan zajednički ključ za stavljanje u deo šipa za zaključavanje, skakavice i biračkih koturova ili prstenova, pri čemu su u bravi predviđena dva ključna otvora, jedan viši i jedan niži ključni otvor. Kod uvođenja ključa u normalnom položaju u gornji ključni otvor mogu na po sebi poznat način obrtanjem ključa biti pomerani šip brave i skakavica. Ako se pak isti ključ uvede osom paralelno i obrnuto za 180° u gornji ključni otvor, to mogu pomoću jedanput ili više obrtanja ključa biti pomerani određeni bravini birački koturi ili prsteni. Ako se po tome isti ključ uvede u donji ključni otvor, to se usled obrtanja ključa pomeraju drugi birački koturi ili prsteni.

Na ovaj je način moguće, da se normalna brava sa šipom i skakavicom pri upotrebi jednostavnog, na primer usecima snabdevenog ključa i brave sa više biračkih koturova ili prstenova izvede kao sigurnosna brava d velike vrednosti.

Naročitim izvođenjem kod ove brave upotrebljenih biračkih koturova je dalje pružena mogućnost, da se birački prsteni podesu na izvesni određeni važeći broj ili na određene oznake, a da se brava i tada

može ponovo da otvori, kad ličnost koja je izvela prethodno podešavanje, zaboravila važeći broj odnosno oznaku dotične brave, ali se tada koristi drugi, dotičnoj ličnosti poznati, tako zvani pomoćni broj, da bi se pri odgovarajućem pomeranju biračkih koturova preduzelo otključavanje brave bez nasilnog otvaranja ove. U ovom su cilju birački koturi po svome obimu na međusobno jednakim rastojanjima snabdeveni udubljenjima (usecima) jednakim po obliku, na primer sa jedanaest useka, u koje rebro ključa zahvata jedno za drugim pri normalnom pomeranju biračkih koturova, dok za pomoćni broj na obimu biračkih koturova postoji dalji, na pr. dvanaesti usek manje dubine, tako, da pri obrtanju ključa rebro ključa ne može zahvatiti u ovo udubljenje i ne dozvoljava pomeranje biračkog kotura. Time se obrazuje potpuno određeni krajnji položaj za svaki birački kotur, i moguće je, da se od ovog krajnjeg položaja birački koturi pomoću obrtanja desno ili levo podesu na važeći broj ili belegu pomoćnog broja, tako, da se omogućuje otključavanje brave u ovom položaju biračkih koturova, a da se ne bude prinudeno, da se brava izvadi iz vrata.

Da bi se brava sa šipom i skakavicom bez daljeg mogla i kod podešenog tajnog broja upotrebiti kao jednostavna brava, to je pred šipom za zaključavanje na za ovo podesnoj strani postavljena zapiruća naprava, pomoću koje se spolja nalazeći se šip drži u zaključavajućem položaju. Brava može tada biti upotrebljena kao obična brava sa šipom i skakavicom, a da se ne

mora preduzimati nikakvo pomeranje biračkih koturova, dok je kod pomoću zapi-ruće naprave držanog šipa svagdašnje otvaranja vrata moguće samo od strane one ličnosti, koja poznaje normalni važeći broj odnosno oznaku biračkog kotura ili u slučaju nužde pomoću njoj isto tako poznatog pomoćnog broja može pomažući se proizvesti otvaranje brave.

Brava je pokazana na sl. 1—4.

Sl. 1 pokazuje izgled sa strane brave sa u njoj nalazećim se šipom za zaključavanje pri skinutom prednjem zidu kutije.

Sl. 2 pokazuje čeonu izgled brave sa delimičnim presekom po liniji A—A iz sl. 1.

Sl. 3 pokazuje delimičan izgled brave sa spolja nalazećim se šipom za zaključavanje pri skinutom zidu kutije.

Sl. 4 pokazuje raspored zaprečne naprave koja se može ukloniti ispred šipa za zaključavanje brave.

Na slikama je sa 1 obeležen lim za utvrđivanje brave, sa 2 oba naspramna zida kutije brave, sa 3 skakavica, sa 4 je obeležen skakavičin obrtni deo, a sa 5 je obeležen šip za zaključavanje.

Na čepu 6 koji je postavljen na stepenasto zasečeno izvedenom šipu 5 za zaključavanje je postavljeno obrtno dvokraka peluga 7, čiji gornji kraj dolazi u zahvat sa šipom brave i ovaj pomera, kad se kod šipa 5 za zaključavanje u otključanom položaju pomoću u gornji ključni otvor 8 normalno uvedenog ključa 10 donji krak poluge 7 pri obrtanju ključa obrtno pomera u smeru strele. Izlišno je, da se naročito opisuju ostali detalji po sebi poznate brave za ključeve sa usecima sa kombinovanom skakavicom, koja je postavljena u gornjoj polovini bravinog tela, pošto su oni bez značaja po način dejstva brave po ovom pronalasku.

Šip 5 za zaključavanje je snabdeven na niže upravljanim nastavkom 11, na čijem su kraju postavljena u izvesnom razmaku i međusobno paralelno dva jednaka ispada 12, koji zahvataju u deo brave koji sadrži koture sa oznakama (birački deo brave) i ovim ovu bravu čine sigurnosnom bravom.

Biračka brava se sastoji iz dva blokirajuća kotura 13, 13', zatim iz njima pripadajućih biračkih koturova 14, 14' i iz jednog kotura 15 za održavanje razmaka koji je postavljen između blokirajućih koturova. Koturi su postavljeni obrtno u oba smera na čepu 16, koji prolazi poprečno kroz oba zida 2 kutije.

Kao što se vidi iz priloženog nacrtu, u kružnim biračkim koturima 14, 14' je u koncentričnom krugu postavljen broj na primer jedanaest poprečnih otvora 17 u

jednakim razmacima jedan do drugoga, koji su obeleženi brojkama i upotrebljuju se kao biračke beleže za ovu bravu. U ovom su cilju blokirajući koturi 13, 13' na strani koja je okrenuta odgovarajućem biračkom koturu snabdeveni po jednim kratkim ispadom 18 u vidu čepa koji se po volji može umestiti u jedan od poprečnih otvora 17 i na ovaj način svagda birački kotur 14 odnosno 14' sa odgovarajućim blokirajućim koturom 13, odnosno 13'. Uvođenjem svakog od oba čepa 18 u proizvoljan poprečni otvor 17 u jednom odnosno drugom biračkom koturu 14, odnosno 14' može biračka brava biti podešena za veliki broj različitih važećih (tajnih) brojeva.

U blokirajućim koturima 13, 13' su predviđeni useci 19, u koje se mogu uvoditi oba ispada 12 sa nastavka 11 šipa 5 za zaključavanje, kad su birački koturi ispravno podešeni u položaj za otključavanje brave.

Ovaj se položaj može na primer videti iz sl. 1 i 2, dok sl. 3 pri napolje nalazećem se šipu 5 za zaključavanje pokazuje blokirajuće koture 13, 13' u pomerenom položaju, tako da u ovom položaju nije moguće otvaranje brave.

Za pomeranje biračkih koturova 14, 14' se upotrebljuje ključ 10 sa usecima, koji na po sebi poznat način pri uvođenju u normalnom položaju a gornji otvor 8 za ključ i u datom slučaju, t.j. pri pravilnoj podešenosti biračke brave može stavljati u dejstvo i pomerati šip 5 za zaključavanje.

Ali isti ključ 10 može sad još obrnut za 180° i pomeren paralelno svojoj osi biti uveden u gornji ključni otvor 8 i služi tada tome, da izvede pomeranje na sl. 2 desno nalazećeg se biračkog kotura 14' i sa njime spojenog blokirajućeg kotura 13'. Pločica 20' za održavanje razmaka se stara o tome, da ključ 10 može stavljati u dejstvo samo birački kotur 14'. Ovo se pomeranje izvodi time, što rebro ključa zalazi jedno za drugim u na primer jednaest po obliku jednakih useka 22 na obimu biračkog kotura 14' dok se ne postigne željena podešenost.

Drugi normalni ključni otvor 9 se nalazi sada na donjem kraju brave, i pri uvođenju istog ključa 10 u ovaj ključni otvor 9 i pri obrtanju ključa može blizu levom zidu 2 kutije brave (sl. 2) postavljeni birački kotur 14 biti obrtan sa odgovarajućim blokirajućim koturom 13. Da bi ključ 10 dejstvovao samo na ovaj birački kotur 14, postavljena je jedna pločica 20 za održavanje razmaka na unutrašnjoj strani desnog zida 2 kutije (sl. 2).

Dalje zaključivanje oba biračka kotura 14, 14' i sa njima spojenih blokirajućih koturova 13, 13' vrši se stupanjski tako, da

lisne opruge 21 svojim krajevima zapadaju u useke 22 na obimu biračkih belega.

Kod ove biračke brave je sad iz izvesnih niže objašnjenih razloga predviđena mera, da se birački koturi 14, 14' pomoću ključa 10 obrću u oba smera, ali da na određenom mestu obima biračkih belega ne mogu dalje biti uključivani, t.j. moguće je obrtno kretanje biračkih koturova 14, 14' u oba smera obrtanja samo svagda do izvesnog određenog oslonca.

Ovo izvođenje biračkih koturova 14, 14' ima sledeći cilj:

važeci broj ili belega, na koji je brava podešena od strane lica koje rukuje bravom, može biti od strane ovoga zaboravljen. Brava bi tada bez niže opisanog izvođenja biračkog kotura 14, 14' na primer u upotrebi kao brava za kućna vrata, morala biti izvadena iz svoga ležišta i biti rasklopljena, da bi se moglo preduzeti otključavanje. Za odstranjenje ove nezgode je na obimu biračkih kotura 14, 14' osim po obliku jednakih useka 22 postavljenih u jednakim razmacima i po broju na primer jedanaest, postavljen po jedan na primer dvanaesti usek 23 manje dubine, kao što se to vidi iz sl. 1 i 3. Dok sad birački koturi 14, 14' pomoću ključa 10 mogu biti obrtni odnosno uključivani u oba smera obrtanja pri zahvatanju u dublje useke 22, ovo nije moguće, kad rebro ključa pri daljem obrtanju naiđe na dvanaesti usek 23 manje dubine, na obimu biračkih koturova. Polazeći od ovog mesta se može ključ obrtati samo nazad i biračkim koturima dati drugi smer obrtanja, dok opet pri uključivanju preko jedanaestog po obliku jednakog udubljenog useka 22 ključ 10 ne naiđe na usek 23 manje dubine, tako, da u ovom smeru obrtanja birački kotur mora opet biti zaustavljen.

Postavljanjem useka 23 manje dubine na obimu biračkih koturova 14, 14' se dakle obrazuju oslonci, od kojih se svagda može uključivanje izvoditi samo u nazad na desno ili na levo.

Ako se sad osim podešenog važecog broja zapamtio tako zvani pomoćni broj, to se može i tada, kad je lice koje se koristi bravom zaboravilo važeci broj, brava opet zaključati, a da se ne mora razvaljivati. U ovom se cilju uključuju birački koturi 14, 14' dotle, dok dalje obrtno kretanje pri nailaženju ključa 10 svagda na usek 23 manje dubine ne bude onemogućeno. Zatim se uključuje nazad toliko stupnjeva u jednom odnosno drugom smeru obrtanja, dok biračka brava ne bude dobila onu podešenost, koja odgovara pomoćnom broju. Kad je ovo izvedeno, useci 19 se nalaze u blokirajućem koturu, 13, 13' upravo ispred ispada 12 na nastavku

11 šipa 5 za zaključavanje. U ovom se položaju brava tada može opet otključati. Korisno lice koje se koristi bravom bira kao pomoćni broj izvesnu grupu cifara, koja za njega ima izvestan značaj, tako, da ga ne može zaboraviti, a odgovarajući ovom broju broj kojim će se stalno služiti.

Pošto su kod brave po ovom pronalasku za postizanje vanredno velike sigurnosti potrebna izvesna podešavanja, to je podesno da se za svakodnevnu upotrebu brave biračka brava potpuno isključi, i da se brava upotrebljuje samo kao obična brava sa šipom i skakavicom. Da bi se ovo omogućilo, korisno se šip 5 brave ostavlja da stoji u položaju za zaključivanje spolja, kao što je to radi primera pokazano na sl. 3, i na onoj strani šipa 5 za zaključivanje, na koju se šip za zaključavanje kreće pri otvaranju vrata itd., se postavlja zaprečna naprava, koja se može uklanjati, kao što se to vidi iz sl. 2—4. Ova se zaprečna naprava može na pr. sastojati iz jednog na dotičnoj strani okvira vrata postavljenog obrtnog šipa, koji može pomoću pomerača (zagatke) 24 ili i kakvog štapa i t. sl. biti čvrsto držan na okviru vrata, kao što to radi primera pokazuje sl. 4. U zaključanom položaju zaprečne naprave 24, 25 može tada brava biti otvarana samo onda, kad je biračka brava prethodno podešena.

Ali ako se zaprečna naprava ukloni kao što je radi primera pokazano na sl. 4 crtasto-tačkastim položajem, to se vrata snabdevena bravom mogu otvoriti, a da se ne mora upotrebiti biračka brava. Tada je samo potrebno, da se stavi u dejstvo skakavica pomoću kvače odnosno pomoću na normalan način u ključni otvor 8 uvedenog ključa.

Razume se da mogu biti izvedene različite konstruktivne izmene na bravi, da bi se ostvarila osnovna misao. Korisno se može brava i na po sebi poznat način jednovremeno izvoditi kao signalni aparat, da bi se stavio u dejstvo kakav alarmni uređaj, kad se pokuša da se brava neovlašćeno otvori. Ova kontaktna naprava može biti izvedena na različite načine, takode se mogu kontaktne naprave, koje se nalaze u većem broju brava iste vrste, nalaziti u vezi sa jednom zajedničkom alarmnom napravom u kakvoj centrali. Izvođenje brave kao signalne naprave se pri tome vrši korisno pomoću izolisanih pojedinačnih delova u konstrukciji biračke brave.

Patentni zahtevi:

1) Brava za vrata, kod koje su za osiguranje prethodno zaključanog šipa ili za-

tvarača sa biračkim koturima predviđene zaprečne naprave koje su spojene sa biračkim koturima, i kod koje isti ključ služi kako za podešavanje u unutrašnjosti bravine kutije nalazećih se biračkih kotura kao i za uređivanje zatvarača, naznačena time, što je za podešavanje biračkih kotura (14, 14') i zatvaranje šipa predviđen zajednički ključ (10) koji se ne može podešavati i zajednički ključ je nepomerljivo vođen između bravinog poklopca s jedne strane i kakvog ispada ili kakvog oslonca na drugom bravinom poklopcu, na takav način, da rebro ključa svagda može da dejstvuje samo na jedan birački kotur (14, 14').

2) Brava za vrata po zahtevu 1, naznačena time, što svaki od biračkih koturova (14, 14') spojenih sa zaprečnim koturima (13, 13') leži pored jednog od oba bravina zida (2) i što je kod jednog od ključanih otvora podređenih od oba biračka kotura (14, 14') pločica (20 odnosno 20') postavljena na jednom, a kod drugog ključnog otvora postavljena na drugom zidu brave.

3) Brava za vrata, po zahtevu 1 i 2, naznačena time, što je pločica (20) koja je podređena gornjem ključnom otvoru jednovremeno izvedena kao vodilja za ostali uređaj brave i kao vodilja za ključ pri zaključavanju šipa i njegovih držača.

Fig. 3

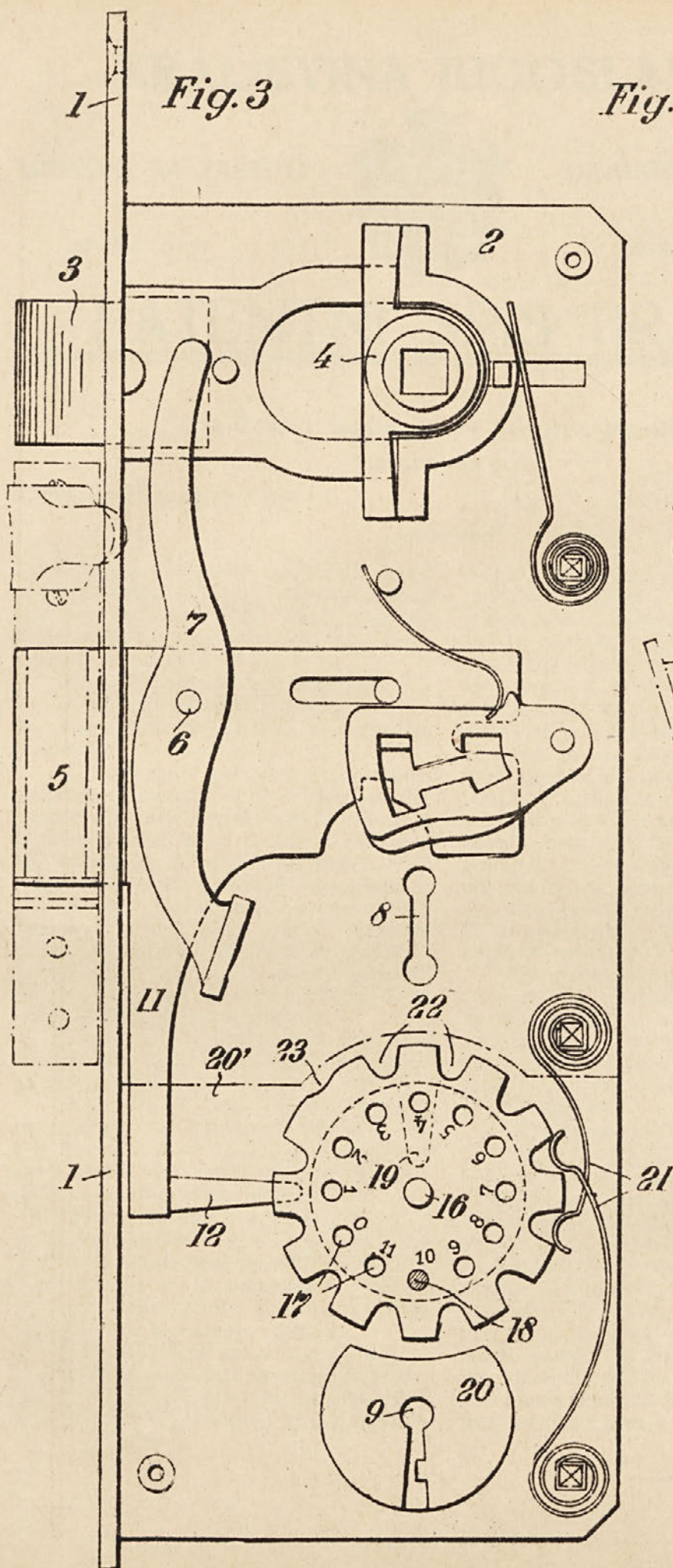

Fig. 4

